

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobce: I.R., nar. ..., Ev. č. ..., st. přísl. Ukrajina, t.č. v Zařízení pro zajištění cizinců
 Balková, 331 65 Tis u Blatna, *zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., se sídlem*
Praha, Kovářská 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, pošt.schr.21/OAM,
 IČ 00007064, Nad štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne
25.05.2017, č.j. OAM-84/LE-LE05-LE24-PS-2017,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á n á r o k na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým byl ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o azylu“*), zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a byla mu ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovena doba trvání zajištění do 10.9.2017.

V úvodu **žaloby** žalobce namítal, že žalovaný v předchozím řízení porušil § 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“*),

§ 68 odst. 3 správního řádu, § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, čl. 8 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (*dále jen „přijímací směrnice“*) a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv (*dále jen „Úmluva“*).

Žalobce se domníval, že v jeho případě žalovaný nesprávným způsobem vyhodnotil tzv. účelovost žádosti o mezinárodní ochranu, neboť se nezabýval podstatnou skutečností, která svědčila ve prospěch důvodnosti podané žádosti. Je pravdou, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu toliko po svém zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Balková a po tom, co mu bylo v minulosti uloženo správní vyhoštění z území Evropské unie. Žalobce dále setrval na území České republiky (*dále jen „ČR“*) a nevycestoval, protože neměl možnost území ČR opustit. Pochází totiž z Luhanské oblasti na východní Ukrajině, přičemž je obecně známou skutečností, že v této oblasti probíhá již od r. 2014 ozbrojený konflikt mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty. Žalobcův dům byl v důsledku bojů zničen a žalobce byl nucen jej opustit. Nemá se z toho důvodu kam vrátit. Na území města Luhansk nadále probíhají boje a i podle aktuálních informací z místa nepokojů nadále dochází k porušování příměří. K situaci v Luhansku žalobce v žalobě poukazoval na zjištění ze zprávy francouzské organizace Liga lidských práv z 5.2.2016, z článku Human Rights Watch z 11.2.2016, ze zprávy OHCHR za období 16.5.-15.8.2016 a každodenních zpráv Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.

Žalobce během svého pobytu na území ČR v minulosti nepožádal o mezinárodní ochranu zejména z důvodu, že o takové možnosti nevěděl. Učinil tak toliko po svém zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, kde mu byly vysvětleny možnosti a účel mezinárodní ochrany. Je proto sice pravdou, že žalobce podal žádost až v čase, kdy mu hrozila skutečná realizace správního vyhoštění, nicméně tuto žádost s ohledem na bezpečnostní situaci v zemi původu nepodal zjevně bezdůvodně a učinil tak ihned po tom, co se o možnosti žádat o mezinárodní ochranu dozvěděl. V čase, kdy mu realizace vyhoštění bezprostředně nehrozila, neměl žalobce bezprostřední důvod řešit svou situaci a i v důsledku nedostatečné orientace v právu a v možnostech legalizace svého pobytu v minulosti o mezinárodní ochranu nepožádal.

Žalobce se domníval, že správní orgán nedostatečně posoudil účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, když se nezabýval okolnostmi obecně známými a okolnostmi, které sám žalobce ve své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl.

I kdyby žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se svému vyhoštění (což samozřejmě nepopírá), k zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu by mohlo legálně dojít toliko za situace, že žádost byla podaná pouze s uvedeným cílem. V případě žalobce ale bylo zjevné, že dalším důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla také situace v zemi jeho původu, a to konkrétně v místě jeho posledního hlášeného pobytu na Ukrajině. Je pravdou, že k posouzení důvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu dojde toliko v meritorním rozhodnutí o žádosti, nicméně správní orgán měl podle názoru žalobce ve svém rozhodnutí důsledně odůvodnit, proč se domnívá, že situace v místě původu a obavy, které žalobce ze svého návratu má, nejsou důvodem pro podání žádosti o

mezinárodní ochranu. Podle žalobce tudíž v jeho případě nebyly splněny podmínky k zajištění podle užitého ustanovení zákona o azylu.

Žalobce byl dále toho názoru, že pro účely probíhajícího řízení o mezinárodní ochraně by v jeho případě postačovalo uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Stěžejním argumentem správního orgánu proti uložení zvláštních opatření byl zejména fakt, že žalobce v minulosti nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění a z území dobrovolně nevycestoval. S ohledem na důvody žádosti o mezinárodní ochranu je ale skutečnost, že žalobce území ČR neopustil, zcela pochopitelná, i když jde skutečně o jednání, které je v rozporu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o pobytu cizinců“*). Během aktuálního řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je ale účelem zvláštních opatření zabezpečení účasti žalobce na řízení (§ 47 odst. 2 zákona o azylu). K zabezpečení účasti je právě nevycestování nevyhnutnou podmínkou a to, co správní orgán uvádí jako důvod, ze kterého zvláštní opatření nelze uložit, je v konečném důsledku to, čeho je zvláštním opatřením potřeba dosáhnout, tj. pobyt žalobce na území ČR a jeho kontakt se správním orgánem.

Spolupráce se správním orgánem je přece rovněž v zájmu žalobce a není zde zjevný žádný důvod, proč by se měl žalobce řízení o žádosti o mezinárodní ochranu vyhýbat. Žalobce se mimo deliktů souvisejících se svým pobytem na území žádného jiného protiprávního jednání nedopustil, a proto považuje argumentaci o své nedůvěryhodnosti za nezaloženou na objektivně zjištěných faktech. Z těchto důvodů byl žalobce toho názoru, že je zde důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost jeho odůvodnění.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.

Žalovaný podle svého **vyjádření k žalobě** měl za to, že se v žalobě namítaných porušení při rozhodování věci nedopustil. K námitkám žaloby vztahujícím se k nezákonnosti jeho rozhodnutí, nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu, žalovaný uvedl, že je přesvědčen o tom, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů správní orgán vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Správní orgán ve svém rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Žalovaný shrnul následující skutková zjištění: Žalobce dle informací poskytnutých Policií ČR dne 18.5.2017 při silniční kontrole předložil hlídce k prokázání své totožnosti svůj cestovní doklad Ukrajiny č. ET557569, na základě kterého byl ztotožněn, ovšem bylo zjištěno, že nemá v dokladu uděleno žádné vízum, či jiné povolení k pobytu na území ČR. Posledním platným oprávněním k pobytu byl vlepený výjezdní příkaz s platností do dne 6.7.2016. Následnou lustrací bylo zjištěno, že se žalobce nachází v Evidenci nežádoucích osob (*dále jen „ENO“*) s platností od 16.6.2016 do 7.7.2017, a to na základě rozhodnutí čj. KRPA-222546-16/ČJ-2016-000022 ze dne 10.6.2016 o správním vyhoštění jmenovaného z území členských států EU po dobu 1 roku. V rozhodnutí o správním vyhoštění byla žalobci

stanovena lhůta k vycestování 20 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, to nabylo právní moci dne 16.6.2016 a vykonatelné bylo ode dne 7.7.2016. Z uvedených důvodů byl žalobce dne 19.5.2017[7] rozhodnutím pod čj. KRP[S]-161810/ČJ-2017-010023-ZZC dle § 124 zákona o pobytu cizinců zajištěn a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace správního vyhoštění. Zde žalobce dne 23.5.2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a tím s ním bylo zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Žalovaný nesouhlasil s námitkou, že v napadeném rozhodnutí schází dostatečná formulace důvodů zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V případě zajištění žadatele o mezinárodní ochranu dle tohoto ustanovení musí být splněny kumulativně tři skutečnosti: 1) Žádost o mezinárodní ochranu musí být podána v zařízení pro zajištění cizinců, což se nepochybně stalo. 2) Dále musí existovat oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo jej pozdržet. Žalobce prokazatelně (sám to tvrdil) nerespektoval svou povinnost vycestovat z území, která mu byla dána v rozhodnutí o správním vyhoštění (KRPA-222546-16/ČJ-2016-000022), uvedené rozhodnutí bylo vykonatelné ode dne 7.7.2016, v době stanovené v rozhodnutí žalobce nevycestoval a i nadále pobýval na území ČR v rozporu s tímto rozhodnutím, a to do dne 23.5.2017, kdy požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce je veden i v ENO s platností ode dne 16.6.2016 do 7.7.2017. Ode dne 7.7.2016 do 23.5.2017 tedy pobýval na území ČR v rozporu s výše uvedeným rozhodnutím o správním vyhoštění. Bylo nesporné, že svou žádost o mezinárodní ochranu podal právě v okamžiku, kdy mu reálně hrozilo, že bude realizováno jeho správní vyhoštění. Zákon nepožaduje, aby byla najisto dána účelovost podané žádosti, ale předpokládá pouze existenci oprávněných důvodů vedoucích k domněnce o účelovosti takové žádosti, které dle žalovaného v případě žalobce byly dány. 3) Poslední podmínkou pro možnost aplikace tohoto ustanovení o zajištění žadatele je skutečnost, že cizinec mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve. Žalobce pobývá na území ČR již od června 2015 (viz poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu), měl tudíž nesporně mnohokrát možnost o udělení mezinárodní ochrany požádat, když zmíněný konflikt v jihovýchodních částech Luhanské a Doněcké oblasti probíhá již od r. 2014. Žalobce do protokolu o výsledku účastníka dne 19.5.2017 uvedl, že v ČR přechodně bydlí u svého kamaráda v Praze-Žitáři, tudíž v nějaké sociální skupině se jistě pohyboval a nelze předpokládat, že by neměl znalost o možnosti podání žádosti o mezinárodní ochranu, zejména když je správnímu orgánu známo z jeho úřední činnosti, že z ukrajinské komunity jsou žádosti o mezinárodní ochranu podávány v hojném množství právě od vypuknutí konfliktu na jihovýchodní Ukrajině. Žalobce se na území ČR vcelku dlouhou dobu volně pohyboval a nic mu nebránilo, aby se dostavil do jakéhokoliv přijímacího střediska či na policii a opětovně podal žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný byl toho názoru, že všechny tři podmínky v případě žalobce byly v době vydání napadeného rozhodnutí a za daných zjištěných skutečností naplněny a nesporně to bylo podrobně odůvodněno v napadeném rozhodnutí.

Z jednání žalobce žalovaný vyvodil účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný přezkoumatelným způsobem odůvodnil, že u žalobce lze důvodně předpokládat jeho pokračující hrubé nerespektování právního řádu ČR (viz nerespektování rozhodnutí o vyhoštění, nelegální pobyt bez jakéhokoliv povolení k pobytu na území ČR) a jeho jednání

nedává dostatečnou záruku, že by v průběhu azylového řízení spolupracoval se správním orgánem a případně respektoval důsledky negativního rozhodnutí ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

Skutečnosti, kterými žalobce rozporuje účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu, tedy bezpečnostní situace na Ukrajině, zejména v jihovýchodní Luhanské oblasti, kde žalobce žil a měl dům, dle názoru žalovaného nemohou změnit učiněný závěr o účelovosti podané žádosti. Žalobce sám uvedl, že před odjezdem z Ukrajiny pobýval u své sestry v obci Pidhirtsi ve Lvovské oblasti v západní části Ukrajiny (zde má dokonce doručovací adresu) právě z důvodu, že jeho dům ve městě Luhansk byl zničen. Na Ukrajině tedy může pobývat u sestry, jak též činil před svým odjezdem ze země. V ČR mu bylo již dne 10.6.2016 uloženo správní vyhoštění z území členských států EU po dobu 1 roku, které nerespektoval a z území nevycestoval, ani v následných měsících nijak neřešil svůj nelegální pobytový status, a o mezinárodní ochranu požádal až v kontextu hrozící reálné možnosti vyhoštění z území ČR, které odůvodňuje důvody, které mu byly známy již v době, kdy do ČR přicestoval (r. 2015).

Nemožnost uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu žalovaný dostatečně zdůvodnil v napadeném rozhodnutí na str. 3-4. Volba mírnějších opatření je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštních opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žalobce na azylovém řízení. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel azylové správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.10.2016, čj. 7Azs 185/2016-23). Žalovaný přezkoumatelným způsobem uvedl jednotlivé skutečnosti z předchozí pobytové historie žalobce (především nerespektování uloženého správního vyhoštění), ze kterých vycházel a které nenásvědčovaly tomu, že by se jednání žalobce mělo do budoucna zásadním způsobem měnit. V případě žalobce nelze přistoupit k uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu.

Pro řízení o žalobě odkázal žalovaný na shromážděný spisový materiál, který dokládá veškerá zjištění uvedená v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí. Žalovaný správní orgán měl za to, že postupoval v souladu s právními předpisy. Námitky uvedené v žalobě shledal žalovaný správní orgán nedůvodnými, proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Soud ve věci rozhodoval bez jednání, neboť účastník řízení nenavrl do 5 dnů od podání žaloby nařízení ústního jednání a soud jeho nařízení nepovažoval za nezbytné (§ 46a odst. 8 věta čtvrtá před středníkem zákona o azylu).

Soud rozhodl o věci podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „s.ř.s.“*)].

Soud neshledal žalobu důvodnou.

Předmětné ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu stanoví, že „[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“

Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „[m]inisterstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.“

Nad rámec skutkových zjištění, jak je žalovaný shrnul ve svém vyjádření k žalobě, soud ze správního spisu doplňuje následující: Žalobce již během výslechů v rámci řízení o zajištění dle zákona o pobytu cizinců (18., resp. 19.5.2017) uváděl, že z ČR po svém vyhoštění nevycestoval z obavy z narukování do války a proto, že pochází z východní Ukrajiny, kde probíhá ozbrojený konflikt. Sdělil také, že mu v domovském státě nehrozí žádné konkrétní nebezpečí ani újma, má pouze obavu z narukování a návrat by pro něj znamenal ekonomické problémy kvůli malému výdělku. V prohlášení k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 23.5.2017 žalobce mj. sdělil, že až do začátku válečných operací žil v Luhansku. Báł se, že ho odvedou do války, a tak utekl na západ Ukrajiny k sestře. Žil tam půl roku, práce nebyla, v domě byla spousta lidí, a tak odjel do Evropské unie. Jeho dům v Luhansku je rozbitý. Žalobce také uvedl, že se bojí odvodu do války, on ale nechce bojovat; hrozí mu, že ho ve válce zabijí, a když nepůjde do války, hrozí mu vězení za neposlušnost (neuposlechnutí povolání do armády).

První okruh žalobních námitek se vztahoval k tomu, zda žalovaný správně posoudil žalobcovu žádost jako účelovou. Žalovaný se nezabýval podstatnou skutečností, která svědčila ve prospěch důvodnosti podané žádosti, tj. tím, že žalobce nevycestoval, protože nemohl ČR opustit z důvodu ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, odkud pochází. O mezinárodní ochranu žalobce nepožádal dříve proto, že o této možnosti nevěděl. Svou žádost žalobce s ohledem na bezpečnostní situaci v zemi původu nepodal zjevně bezdůvodně a učinil tak ihned, jakmile se o možnosti požádat dozvěděl. V čase, kdy mu realizace vyhoštění bezprostředně nehrozila, neměl žalobce bezprostřední důvod řešit svou situaci. Žádost navíc nepodal pouze s cílem vyhnout se vyhoštění a správní orgán měl odůvodnit, proč situace v místě původu a obavy, které žalobce ze svého návratu má, nejsou důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu.

Pro své rozhodnutí shledal soud návodnými následující závěry Nejvyššího správního soudu, k nimž dospěl v rozsudku ze dne 28.2.2017, čj. 4Azs 9/2017-31, a s nimiž se zdejší soud zcela ztotožnil: „[...] při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 Az 42/2016-25, konstatoval, že je nutno rozlišovat mezi

pojmy “zjevně nedůvodná” žádost o mezinárodní ochranu a “účelová žádost” coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná. S tímto výkladem se následně ztotožnil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35. [...] Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). [...] Žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, zůstává “pouze” účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele snaha vyhnout se správnímu vyhoštění.“

Ze shora uvedeného je zřejmé, že důvody nevycestování žalobce nemohly být relevantní pro rozhodování o jeho zajištění dle zákona o azylu. Relevanci mohly mít toliko při meritorním posuzování žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný navíc ve svém rozhodnutí nijak nezpochybňoval existenci důvodů, pro které žalobce nevycestoval, nýbrž hodnotil zejména to, kdy byly uplatněny. Pokud tedy žalovaný na základě skutkových zjištění, uvedených výše ve vyjádření žalovaného a doplněných zdejším soudem, uzavřel, že žádost byla podána účelově, byl tento závěr opodstatněný. Soud přisvědčil argumentaci žalovaného ze str. 3-4 napadeného rozhodnutí, tj. že žalobce neoprávněně pobýval na území ČR poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, o mezinárodní ochranu však požádal až po svém opětovném zadržení a zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, přestože se téměř 1 rok mohl na území ČR volně pohybovat a žádost podat již během této doby, přičemž díky zajištění se stalo jeho vyhoštění reálným; pro závěr o účelovosti svědčilo i to, že žalobci byly (a musely být) okolnosti, které uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu, známy již před jeho zajištěním a dokonce před odchodem z vlasti.

Žalobcovo tvrzení, že o mezinárodní ochranu nepožádal dříve, protože o této možnosti nevěděl, shledal soud nepodloženým. Jak uvedl žalovaný ve svém vyjádření, lze si jen stěží představit, že žalobce žil v informačním vakuu, kde se k němu nedoneslo žádné sdělení o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu. Nadto je zákonné ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu postaveno na existenci objektivních podmínek pro podání žádosti, na neexistenci překážky (srov. formulaci „ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“). Tuto možnost žalobce měl a jeho potenciální neznalost nemohla omluvit jinak nelegální pobyt na území ČR, trvající téměř 1 rok. Lze shrnout, že mezinárodní ochrana ve formě azylu nebo doplňkové ochrany nepředstavuje prostý způsob legalizace pobytu na území teprve v momentu, kdy cizinec nemá pobytové oprávnění nebo o něj přijde. První okruh žalobních námitek nebyl důvodný.

V rámci **druhého okruhu žalobních námitek** se žalobce zabýval tím, zda nebylo možno uložit zvláštní opatření. Fakt, že žalobce nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění a z území dobrovolně nevycestoval, je s ohledem na důvody žádosti o mezinárodní ochranu nejen pochopitelný, ale odpovídá i účelu zvláštních opatření: zabezpečení účasti

žalobce na řízení díky nevycestování. Navíc má žalobce zájem na spolupráci se správním orgánem. Žalobce rovněž zpochybnil argumentaci žalovaného o jeho nedůvěryhodnosti.

Na úvod lze konstatovat, že institut zvláštních opatření je založen na efektivní účasti žadatele na řízení a na předpokladu spolupráce se správními orgány, nikoli na pouhém zdržování se na území ČR, resp. nevycestování. Opačný výklad by zbavoval smyslu a účelu především ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, vztahující se k cizincům, u nichž existuje oprávněná domněnka, že jejich cílem je vyhnout se svému vyhoštění. Účelem tohoto ustanovení je totiž dle již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 4Azs 9/2017-31 *„zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu.“*

V nyní projednávané věci založil žalovaný svůj závěr o neúčinnosti uložení zvláštních opatření na tom, že žalobce dlouhodobě pobýval na území ČR neoprávněně bez platného pobytového oprávnění, dlouhodobě nerespektoval povinnost vycestovat danou mu rozhodnutím o správním vyhoštění, podal žádost o mezinárodní ochranu z důvodů, které mu již před prvotním zajištěním byly známy, a dále využil za účelem vyhnutí se vyhoštění jakýkoli dostupný způsob. Soud měl za to, že všechny tyto skutečnosti ve svém souhrnu svědčily o neúčinnosti zvláštních opatření, zejména pak kladl důraz na nerespektování předchozího vyhoštění a dobu, po kterou se tak dělo. Jak již bylo jednou řečeno, důvody nevycestování uváděné žalobcem nemohly na rozporu žalobcova jednání s právním řádem ČR, potažmo EU, nic změnit, jakkoli byly závažné. Žalobcovo jednání neposkytovalo záruku, že bude se správním orgánem spolupracovat a nebude probíhající řízení mařit.

Soud na podkladě výše uvedeného shledal, že žalovaný přezkoumatelně a v mezích zákona vyhodnotil, zda přicházela v úvahu zvláštní opatření, přičemž přihlédl k individuálním okolnostem žalobcova případu. Soud proto shledal i tento okruh žalobních námitek nedůvodným.

Ve zcela obecné rovině žalobce namítal porušení § 2, § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu, čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Soud se těmito námitkami vzhledem k jejich naprosté obecnosti zabýval také ryze obecně a neshledal žádné porušení daných ustanovení správního řádu (správní orgán dodržel zásady uvedené v § 2, stav věci byl zjištěn náležitě bez důvodných pochybností a z odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo možné vysledovat východiska, úvahy i z nich vzešlé závěry žalovaného). Zajištění žalobce spadalo pod jeden z případů stanovených v čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice, konkrétně pod písm. d), přičemž tento důvod zajištění je stanoven v českém právním řádu v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění žalobce mělo rovněž základ v řízení stanoveném zákonem, jak požaduje čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy.

Na základě všeho výše uvedeného soud dospěl k závěru, že podmínky zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byly naplněny a žalovaný se jimi v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí přezkoumatelným způsobem a v zákonných mezích zabýval.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní námitky důvodnými, žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle

kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Plzni ve dvou písemných vyhotoveních (§ 102 a násl. s.ř.s.).

V Plzni dne 17. července 2017

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení: Martina Kerberová